

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Controversiæ aliæ, in reliqua Theologia, brevi methodo resolutæ, ex
Censuris, Decretis, aut Definitionibus Ecclesiæ, aut Summorum
Pontificum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

ad brevem certamque sequentium Dogmatum in reliqua Theologia decisionem. De singulis brevi methodo formari poterit hic syllogismus. Illa doctrina à nullo Fidelium admitti potest quam legitima Ecclesiæ Concilia, aut Pontifices è Cathedra damnarunt, aut censurarunt. Sed hæc doctrina N. est talis. Ergo hæc à nullo Fidelium admitti potest. Unde ulterius ritè inferes, Doctrinam illi oppositam censeri sanam, & in Scholis omnino receptam.

CONTROVERSIÆ ALIÆ

In reliqua Theologia brevi methodo resolutæ, ex Censuris, Decretis, aut Definitionibus Ecclesiæ, aut Summorum Pontificum.

§. I.

De operibus, gratia, & meritis tam hominum, quam Angelorum.

Censurata sunt sequentes propositiones in proprio verborum sensu, ut singulæ respectivè sint erroneæ, aut hæreticæ, aut suspectæ, temerariæ, scandalosæ, aut piarum aurium offensivæ, ut contra doctrinam Baji decernunt Constitutiones Pii V. Gregorii XIII. & Urbani VIII. quarum tenorem in hujus 2. partis fine reperies.

Vita æterna homini integro, & Angelo promissa fuit intuitu bonorum operum, & bona opera ex lege naturæ ad illam consequendam per se sufficiunt.

Sicut opus malum ex natura sua est mortis æternæ meritorium, sic bonum opus ex natura sua est vitæ æternæ meritorium.

Nec Angeli, nec primi hominis adhuc integri merita rectè vocantur gratia. Pelagii sententia est, opus bonum, citra gratiam adoptionis factum, non esse regni cælestis meritorium.

Ratio meriti non consistit in eo quod, qui bona operatur, habeat gratiam, & inhabitantem Spiritum Sanctum, sed in eo solum, quod obedit divinæ legi.

Opera justitiæ, & temperantiæ, quæ Christus fecit, ex dignitate personæ operantis non traxerunt majorem valorem.

In redemptis per gratiam Christi nullum inveniri potest bonum meritum, quod non sit gratis indigno collatum.

Falsa est Doctorum sententia, primum hominem potuisse à Deo creari, & institui sine justitia naturali.

Deus non potuisset ab initio creare hominem qualis nunc nascitur. Immortalitas primi hominis non erat gratiæ beneficium, sed naturalis ejus conditio. Sunt & proscriptæ aliæ propositiones his ferè synonymæ.

Docet absolute autem Lutherus; Nullum esse ullius hominis meritum ad gloriam assequendam, & eam obtinendam per sola merita Christi. Damnatur hæc assertio in Tridentino Sess. 6. can. 32.

Errat in altero extremo Pelagius asserens; Hominem suâ virtute sine gratia Dei, vitam æternam promereri. Post alia Concilia damnatur à Tridentino Sess. 6. cap. 9. & can. 7.

Hæresis quoque Lutheri est, Hominem justum certò scire, se esse in gratia, & ad hoc credendum obligari. Reprobatur in Trid. Sess. 6. cap. 9. & can. 13. Definitio autem legitimi Concilii aut Pontificis, cuius verè Catholico indubitata probatio est, & ad eam recipiendam hæreticus adigitur argumentis quibus alibi

convincimus hæc esse veram Christi Ecclesiam, (falli & fallere nesciam in controversiis fidei, ac morum decidendis.

De his cæteræ quæstiones Theologicæ traditæ sunt in superioribus Controversiis, & aliæ in p. I. tract. 2. c. 2. ubi agitur de operibus & gratia, & 5. prop. in Jansenio damnatis.

§. II.

De peccato actuali & originali.

Hæc assertio: Nullum peccatum imputatur habenti fidem: Damnata est in Lutero à Tridentino Sess. 6. c. 7. & can. 9.

Peccatum non est à libero hominis arbitrio, sed à malo demone. Fuit error Valentini, proscriptus in Concilio generali Calcedonenſi IV. sub Leone I.

Omne opus quomodocunque rectè factum, est tamen peccatum. Damnatur in Lutero Tridentini Sess. 6. cap. 16. & can. 25.

Omnes homines ante Christum fuerunt damnati ob peccatum primorum parentum. Error Armenorum, reprobatus in Conc. Florentino sub Eugenio IV.

Aliqua sunt peccata, quæ à nullo profus Sacerdote absolvi possunt. Oppositum definitur in eodem Florentino contra Armenos.

Semel per gratiam justificatus non potest amplius peccare. Damnatur in Concilio Viennensi sub Clemente V. contra Begardos.

Nullum datur peccatum mortale, præter incredulitatem. Reprobatur inter errores Lutheri in Trident. Sess. 6. cap. 15.

Nulla est differentia inter peccatum mortale & veniale. Proscribitur Tridentini Sess. 4. cap. 5. & can. 7. contra Calvinum.

Ex prævaricatione Adami nullum in posteros propagatum esse peccatum originale, cui ablucendo necessaria sit gratia Christi; Error est contra fidem in Pelagio damnatus.

In doctrina Michaelis Baji, & aliorum, reprobata sunt per diplomata trium Pontificum sequentes de Peccato assertiones.

Nullum est peccatum ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur penam æternam.

Omnia opera infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia. De hoc actum supra Controvers. 6. §. 2.

Omne quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est.

Infidelitas purè negativa in iis, quibus Christus non est prædicatus, peccatum est.

Prava desideria quibus ratio non consentit, & quæ homo invitus patitur, sunt prohibita præcepto, Non concupisces.

Concupiscentia in renatis relapsis in peccatum mortale, in quibus jam dominatur, peccatum est, sicut & alii habitus pravi.

In peccato duo sunt, actus & reatus: transiente autem actu nihil manet nisi reatus, sive obligatio ad penam.

Peccatum originis est habituali voluntate parvuli voluntarium, & habitualiter dominatur parvulo, eo quod non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

Omne scelus ejus est conditionis ut suum authorem, & omnes pastores eo modo inficere possit, quo inficit prima transgressio.

Quæ

Hande
Kin
Theologia

Quantum est ex vi transgressionis, tantum meritorum malorum à generante contrahunt, qui cum minoribus nascuntur vitiis, quam qui cum maioribus.

Omnes omnino afflictiones iustorum, sunt ultiones peccatorum ipsorum, unde & Job, & Martyres, quæ passî sunt, propter sua peccata passî sunt.

Nemo præter Christum est sine peccato originis; hinc Beata Virgo mortua est propter peccatum ex Adamo contractum, omnesque ejus afflictiones in hac vita, sicut & aliorum iustorum, fuerunt ultiones peccati originalis vel actualis. Duæ postremæ propositiones sunt in dictis Diplomatis damnatæ potius ex aliis scriptis, quam ex ipsis libris à Bajo editis.

Doctrina Catholica his opposita docet, primò, Peccatum originale omnibus verum, & proprium esse, ut loquitur Tridentinum. 2. Peccatum illud in eo consistere, quod Adam transgrediendo divinum præceptum, originalem sanctitatem, & justitiam naturæ indebitam, non tantum sibi, sed posteris amiserit, in quos omnes non propria voluntate, sed propagatione transfunditur. 3. Excipiendam à labe originali in suo ortu Virginem Deiparam, piè passim credunt fideles; idque non parum confirmat quod in postrema Bulla Alexander VII. nobis disertè constare voluerit, hunc esse antiquissimum & communissimum omnium ferè Catholicorum sensum: & festum Immaculatæ conceptionis, in sensu piæ sententiæ, à Romana Ecclesia celebrari. Declarans insuper, illos penas à Sixto IV. constitutas incurrere, qui hanc eandem sententiam, festum, seu cultum in disputationem revocare, aut contra quoquo modo directè, vel indirectè, aut sub quovis prætextu etiam desinibilitatis ejus examinanda, aut quovis alio prætextu seu occasione, scripto, seu voce, loqui, concionari, tractare, disputare, contra quidquam determinando aut asserendo, vel argumenta contra ea asserendo, & insoluta relinquendo, aut alio quovis modo excogitabili disferendo, ausi fuerint. Ita Bulla Alexandri VII. quæ incipit, *Solicitude*, anno 1661. 4. Dari peccatum mortale & veniale ab eo distinctum: & illud graviter, hoc leviter præcepto opponi. 5. Omne mortale non remissum puniri etiam penâ sensus æternâ: idque ob malitiam peccati intrinsecam; & in eo sitam, quod offendatur persona dignitatis infinitæ cognita ut talis. Hæc, & reliqua doctrina de peccatis in particulari, fufius traduntur *infra part. 3. in Tractatu de Præceptis*.

§. III.

De Fide, Spe, & Charitatè.

Nihil credendum esse quod excedat vires nostri intellectus, docuit Petrus Abailardus, quod erroneum declaravit Concilium generale Rhemense sub Eugenio III.

Solam fidem, cum gravibus etiam peccatis, hominem justificare; & ad salutem perducere, docuit, post Eunomium, Lutherus, asserens præter fidem opera ad salutem minimè esse necessaria, damnatum in Trident. Sess. 6. cap. 3. & can. 9.

Fidem amitti per quodlibet peccatum mortale, error est ejusdem Lutheri, proscripfit à Tridentino Sess. 6. cap. 15. & can. 28.

Quemvis hominem pro libitu, sine Superiorum

facultate, posse fidem prædicare, falsum declaratur in Concilio generali Constantiensi Sess. 8. contra Wiclefsum.

Licet esse urgente persecutione fidem negare, contra Basilidem damnavit Concilium Nicænum I. sub Sylvestro Papa.

Spem nullam justitiæ aut salutis collocandam in operibus: Fideles per sola merita Christi sibi imputata justificari; erroribus Lutheri annumeratur in Tridentino Sess. 6. cap. 16. & can. 26.

De Charitate proscripfitæ sunt propositiones sequentes in Bulla contra Bajum.

Omnis amor creaturæ rationalis aut vitiosa est cupiditas, qua mundus diligitur, quæ à Joanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, quæ per Spiritum Sanctum in corde diffusâ Deus amatur.

Charitas perfecta & sincera, quæ est ex corde puro & conscientia bona, & fide non ficta, tam in Catholicis, quam in penitentibus potest esse sine remissione peccatorum, Et prop. 32. Charitas illa quæ est plenitudo legis non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.

Homo existens in peccato mortali, sive in reatu æternæ damnationis, potest habere veram charitatem, & Charitas etiam perfecta potest consistere cum reatu æternæ damnationis.

Per Contritionem etiam cum charitate perfecta, & cum voto etiam suscipiendi Sacramentum conjunctum, non remittitur crimen extra casum necessitatis, aut martyrii, sine actuali susceptione Sacramenti.

Quamdiu aliquid concupiscentiæ carnalis in diligente est, non facit præceptum, Diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo.

Non est vera obedientia legis, quæ fit sine Charitate.

Hæc propositio, & quedam alia, à fortiori refutantur, *infra Tom. 2. ubi probamus Attritionem ex metu gehennæ, aut ex Spe gloriæ cælestis, absque Charitate, actum esse per se bonum; & peccatorem ritè disponentem ad gratiam in penitentia Sacramento percipiendam, de quo infra in part. 3. tract. 1. quæst. 21. inter Controversias modernas.*

Reliquas quæstiones Theologicas de fide divina ejusque objecto, necessitate, certitudine, motivo, & analysi; de Pontifice & Conciliis, & Controversiis fidei particularibus ac modernis, copiosè tractamus supra in tota *part. 1.* Et alias quæ ad praxim ordinantur tradimus infra inter resolutiones ad Hæresim, & partes hæreticorum pertinentes in *Tom. 2. part. 3. tract. 6.*

§. IV.

De Jure & injuria.

Hæc propositio: Non debet fieri restitutio furti, modò is qui abstulit partem rei furtivæ, aut pecuniæ, relinquat Sacerdoti ut absolvatur: Reprobata est in Concilio Florentino inter errores Græcorum.

Non est peccatum pecuniæ ad usuram concedere. Hic error, cujus primi authores fuerunt Græci, damnatur in Concilio generali Viennensi, his terminis; Si quis pertinaciter defenderit, quod dare ad usuras non sit peccatum, decernimus esse puniendum velut hæreticum.

Nullus homo potest justè occidi, etsi id fiat ex præcepto Judicis legitimi. Abolita est hæc doctrina in Con-

in Concil. Florentino, contra Waldenses, quam postea sustinuit Nic. Galceus.

Ad obtinendam martyrii palmam licitum est se ipsum occidere, & per hunc actum fiunt verè martyres. Damnatur in Concilio I. Carthaginensi, contra circumcelliones.

Licitum est aliquando mentiri, sive pro servanda vita, sive pro gratia magna alteri præstanda. Contrarium definiit Concilium IV. Chalcedonense, & fuit inter errores Cassiani, quem postea cum ceteris retractavit.

Licitum etiam esse perjurium, docuerunt Priscillianista, quos refutat S. Augustinus in libro de hæresibus. Non licere Christianis coram Iudice postulare reparationem injuriæ, damnavit Leo X. Concil. Trident. Sess. 9. cap. 10. de reformatione, contra Lutherum.

Peccatum non esse, inimicum decipere, aut illi damnum aliquod inferre, Damnatur in Chalcedonensi IV. & inter errores Græcorum recensetur à Guidone, de hæresibus.

Injuriæ non esse ob conjugis adulterium matrimonium consummatum dissolvere, docuit primò Montanus, postea Lutherus, sed à Tridentino reprobat Sess. 8. can. 5.

Illicitum esse bellum inferre, docuerunt Manichæi; idque specialiter Christianis prohibitum, censent *Anabaptista*, contra praxim, & doctrinam Ecclesiæ in Concilio Lateranensi sub Calisto II. & alibi.

Doctrina Theologica de Justitia, & principia practica de legitima acquisitione, possessione, detentione, & quid in his licitum sit cum conscientia dubia, aut probabili, traditur infra part. 3. tract. 1. Item, in particulari de Præceptis, & Questionibus pertinentibus ad Contractus, Testamenta, Furta, Usuras, Restitutionem &c. part. 3. tract. 5. & seq.

§. V.

De Christo, & Verbi Incarnatione.

Christum purum esse hominem, error fuit Ebionis & postea Arii, damnatus in Nicæno I. sub Sylvestro Pontifice.

In Christo fuisse tantum naturam divinam, nec verum fuisse hominem, docuit Valentinus, Apollinaris, damnavit verò idem Concilium Nicænum.

Sicut in Christo admittendæ sunt duæ naturæ, divina, & humana, ita in eodem duas esse personas: item Virginem Mariam matrem esse non Dei, sed tantum hominis; docuit Nestorius. Sed doctrinam hanc hæreticam censuit Concilium Ephesinum III. can. 4.

Et è contrario, In Christo solum unam esse naturam, & unam personam, scilicet divinam, error fuit Eutichetis & Dioscori, damnatus in Ephesino III. & Chalcedonensi IV. sub Leone primo.

Unicam in Christo fuisse voluntatem, eamque divinam, nullam verò humanam, Error fuit Macarii Episcopi Antiocheni, & aliorum qui dicti sunt Monothelitæ, & damnatur in sexta Synodo generali Trulensi Sess. 17. in qua definitur in Christo duas esse voluntates, divinam quâ æqualis est Patri, & humanam quâ factus est obediens usque ad mortem.

In Christo non fuisse Spiritum timoris Domini; docuit Abailardus, ut refert D. Bernardus Epistola 190. At Ecclesia in Concilio Rhemeni confirmato ab

Eugenio III. hunc cum ceteris Abailardi erroribus proscripsit.

Christum in Cruce adhuc viventem fuisse lanceâ vulneratum, reprobatur in Concilio Viennensi sub Clemente V. contra Petrum Joannis, tanquam apertè contrarium Evangelio Joannis cap. 19.

Christum nunquam resurrexisse, sed tamen aliquando resurrecturum, error fuit Cerinthi, quem damnavit Concilium Nicænum sub Sylvestro Pontifice.

Surrexisse autem Christum horâ sextâ Sabbathi, inter errores Armenorum correxit Ecclesia in Concilio Florentino.

Ascendisse Christum in cælum absque carne humana, docuit Apelles, teste D. Augustino libro de hæresibus, sed proscribitur hæc doctrina in Concilio Ephesino III. cap. 13. sub Celestino primo.

Filium Dei ignorare ultimum mundi diem, censuerunt Monothelitæ, contra quos oppositum definiit sexta Synodus generalis; Constantinop. sive in Trullo celebrata sub Agathone Pontifice.

Porro nos cum vera Ecclesia, Christum pro omnibus, etiam reprobis, mortuum esse: Non oravisse Patrem pro solis prædestinatis: Impetrasse omnibus, etiam reprobis, auxilia sufficientia ad salutem; contra recentiores horum temporum assertiones, fufius supra ex Trid. & aliunde probavimus in *Controversia 5. de Gratia sufficienti* §. 2. & 3.

§. VI.

De Sacramentis & eorum effectibus.

Dogmata hæc variis Ecclesiæ decretis reprobantur, & à Trid. infra citando Sess. 3.

Sacramenta nullam per se causare gratiam, sed tantum excitare fidem quâ justificamur.

Novæ legis Sacramenta non differre à Sacramentis legis antiquæ, nisi quoad ceremonias, & ritus externos.

Illa Sacramenta esse tantum signa quædam externa accepta per fidem gratiæ, aut notas quasdam Christianæ perfectionis, quibus fideles ab infidelibus apud homines discernuntur.

Sacramenta novæ legis ex opere operato non conferre gratiam, sed tantum fidem divinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere.

In Baptismo, Confirmatione, & Ordine non imprimi Characterem in anima unde illa iterari nequeant.

Christianos omnes in ministrandis Sacramentis potestatem habere.

In Ministris, dum Sacramenta conficiunt & conferunt, non requiri intentionem, saltem, faciendi quod facit Ecclesia.

Etiam si Ministri in statu peccati mortalis constituti ponant omnia requisita ad essentiam & collationem Sacramenti, ipsum tamen Sacramentum in eo statu non conficere, aut conferre.

Ritus in Sacramentorum solemnè administratione adhiberi consuetos omitti posse, & per quemvis Ecclesiæ Pastorem sine peccato mutari.

Prædicta dogmata, & quædam alia de variis Sacramentis, damnata sunt à Concilio Tridentino Sess. 3. in decreto de Sacramentis Ecclesiæ, contra varios nostri temporis errores.

Censurâ recentiori trium Pontificum in Diplomate, *Provisionis nostræ*, & *In eminenti*, reprobatur doctrina sequentium propositionum.

In Sa-

In Sacramento Baptismi, & Sacerdotis absolutione, propriè reatus peccati duntaxat tollitur; & ministerium Sacerdotum solum liberat à reatu pœnæ.

Peccator pœnitens non vivificatur ministerio Sacerdotis absolventis, sed à solo Deo, qui pœnitentiam suggerens & inspirans vivificat eum, & resuscitat: ministerio autem Sacerdotis solum reatus tollitur.

In hominibus pœnitentibus ante Sacramentum absolutionis, & in catechumenis ante Baptismum est vera justificatio; separata tamen à remissione peccatorum.

Sacrificium Missæ non aliâ ratione est Sacrificium, quam generalis illâ, quâ omne opus quod fit, ut sancta Societas Deo homo inhæreat.

Satisfactiones laboriose justificationum, non valent expiare de condigno pœnam temporalem restantem post culpam condonatum.

Pro *Refutatione* horum dogmatum quæ postremo breviter adduximus, tantum usi sumus decisionibus ac decretis Conciliorum, ac Pontificum, quæ, ut supra dixi, sufficienter cuivis homini Catholico, ut errores à veritate discernat. Ut verò ex eadem refutatione hæreticus convincatur, demonstranda est illi infallibilis autoritas definitionum Ecclesiæ, ac Pontificis Romani, quam supra in polemica sub initium validis argumentis stabilitam invenies, pag. 34. & sequentibus.

Doctrinam Theologicam de Sacramentis in genere, & de singulis in specie tradimus infra part. 3. tract. de Sacramentis, & sæpius alibi inter Quæstiones modernas, de quibus Index consulendus, & quædam puncta de Pœnitentia in §. sequenti.

§. VII.

Alia Puncta doctrine Moderna ad Pœnitentiam spectantia.

Certum est ex Tridentino *Sess. 14. cap. 5. & can. 2.* Sacramentum pœnitentiæ non esse Carnificinam conficiendarum, ut eam nobis hæretodoxi depingunt.

Certum est ex eodem *cap. 6. & can. 9.* Absolutionem Sacerdotis non esse nudum ministerium, sive declarationem tantum peccati à Deo remissi, sed ipsi Absolutioni ex institutione divina inesse virtutem abolendi peccata per confessionem clavibus rite subiecta.

Quia verò quædam circumferuntur Dogmata, quæ videri possint cum mente Tridentini, & cum aliis ab Ecclesia constitutis minus convenire; ad majorem cautelam, Missionario Apostolico ea dogmata ad puncta quædam redacta hic breviter proponemus, quamvis nonnulla colligi possint ex iis quæ alibi in Tomo 2. deducemus.

Punct. 1. Necessitas dilectionis Dei.

Primo, Docent nonnulli, *Omnem actum humanum esse peccatum qui non exercetur ex amore Dei propter se dilecti.* Volunt enim in omnibus actibus amorem illum requiri ex primo Decalogi præcepto, Diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo: nec posse omissionem istius dilectionis ullâ ignorantia excusari, cum sit præceptum juris naturalis, à quo (ut ipsi ajunt) nulla ignorantia excusat.

Damnavit autem Constitutione inviolabili Pius V. & Gregorius XIII. hanc Baji propositionem 38. *Omnis*

amor creatura rationalis aut virtiosa est cupiditas quæ mundum diligitur, aut laudabilis illa charitas, quæ per Spiritum Sanctum in corde diffusa Deus amatur. Hanc damnatam, à priori quo modo discernes?

Quod si quis velit, in omni actione requiri amorem Dei super omnia, & perfectum: Sequetur porro, omnem proflus actum humanum extra statum gratiæ esse peccatum, quia quisquis elicit actum charitati perfectæ hoc ipse statum gratiæ adipiscitur, etiam extra Sacramentum. Quinimo difficulter ostenderet ille, qui requirit amorem Dei super omnia, se non exigere amorem perfectum. Quid enim est Deum amare perfectè, quam super omnes creaturas diligere? Si dicas in amore perfectò requiri majorem actum intentionem, quæro designari, penes quem intentionis gradum amor Dei perfectus ab imperfecto discernatur. Hunc sanè gradum designari non posse fateantur ipsi, qui tamen per majorem actum intentionem, amorem Dei perfectum ab imperfecto discerni volunt, plura de hoc vide part. 3. tract. §. 2. & 3.

Punct. 2. Dolor ex metu gehennæ.

EX superiori doctrina profluit hæc: *Peccat omnis qui de peccatis dolet ex metu gehennæ absque charitate: Imo etiam si doleat ex desiderio salutis æternæ.* Quia hic actus non concipitur ex amore Dei, sed ex desiderio salutis propriæ.

Doctrinam oppositam sonat Tridentini canon. 8. *Sess. 6.* Si quis dixerit gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccato abstinemus, peccatum esse, aut peccatores peiores facere, anathema sit, de quo latius infra part. 3. quæst. 21.

Punct. 3. Attritio in Sacramento.

IN Sacramento Pœnitentiæ non sufficit Attritio, sive dolor de peccatis ex metu gehennæ, cum spe veniæ, & proposito emendationis.

Sufficere autem istam Attritionem ex Tridentino *Sess. 4. cap. 4.* aliisque fusè ostendo infra Tom. 2. part. 3. q. 21. §. 2.

Quod si quis pergat ad dolorem in Sacramento requirere *Amorem Dei super omnia, qui per se absque Sacramento justificet;* Unum è duobus prætere debetur, Aut Absolutionem Sacerdotis peccatorem Deo non reconciliare, contra Tridentinum *Sess. 14. cap. 14.* cum id per se præstet solus ille amor ante absolutionem elicitus. Aut certè dilectionem Dei super omnia vim non habere per se reconciliandi peccatorem absque Sacramento: quod damnatum est in Baji articulo 32. *Charitas illa que est plenitudo legis, non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.* Scopulus hic cautè vitandus, aliàs alterutra ex parte in doctrinam damnatam necessariò impinges. Cautè etiam examinanda sunt Missionario de absolutione pœnitentis in Sacramento pœnitentiæ alia dogmata, hic sequentia.

Punct. 4. Satisfactio ante absolutionem.

NON licet Sacerdoti peccatorem absolvere nisi prius satisfactionem injunctam expleverit.

Constat autem in Petro de Olma Doctore Salmanticensi damnatam esse à Sixto IV. hunc articulum: *Non peracta pœnitentiâ confitentis absolvi non debent:* patet ex Bullarii tom. 1. bulla 17. Et sanè si ista praxis nova servanda foret, nullo modo excusanda esset Ecclesia,

Ecclesia, quæ istum ordinem inter partes Sacramenti necessarium, per tot sæcula in hunc usque diem inveteri permisisset, præsertim cum aliqui velint ordinem illum ad valorem Sacramenti necessario pertinere.

P. 5. *Confessionis institutio.*

Confessio precipue instituta est, ut Sacerdos injungat idoneas penitentias ac satisfactioes, quibus ante absolutionem peccati malitia deleatur.

Vide an hoc viam non sternat, ut Absolutio censeatur nudum & inane ministerium, si ante illam delenda sit peccati malitia, non verò dici debeat Absolutio sententia judicialis per se remissiva peccati. Talem sententiam absolutionem esse affirmat, nudum verò ministerium esse diserte negat Tridentinum *Sess. 14. cap. 6.*

P. 6. *Dilatio Absolutionis.*

Extra casum necessitatis, non licet Sacerdoti peccatorem absolvere, sed differenda est absolutio, nisi de illius interna conversione, sive dispositione sufficienti habeat Sacerdos judicium moraliter certum, absque omni prudenti formidine.

Adverte quo vinculo hæc doctrina constringat manus Sacerdotis, & deprehendes vix illi relinqui potestatem absolvendi, nisi in casu necessitatis: sic enim liceat argumentari. Non potest Sacerdos certior esse de conversione interna & sufficienti peccatoris, quam ipse qui confitetur: imò non nisi ex ipso penitente potest conversio ejus interna Sacerdoti constare. Atqui ipse peccator non potest plerumque ita esse moraliter certus de sua conversione interna, ut nullus prudenti formidini locus relinquatur: aliàs quoties actu percipit absolutionem, poterit certò & absque formidine illi constare de sua justificatione, quod est contra communem sensum & sententiam. Ergo vix dabitur casus quo extra necessitatem sacerdos possit peccatori absolutionem impertiri, si vera sit ferrea lex, quam dogma hoc recens tam Sacerdoti, quam penitenti imponit. Contra verò doctrina communis tradit, de interna penitentis conversione certitudinem non requiri, sed sufficere prudens judicium, sive rationi non levinnixum, etsi relinquatur etiam aliqua prudens formido de sufficienti illius dispositione.

P. 7. *Consuetudo peccandi.*

Nisi adsint signa conversionis omnino extraordinaria, & nisi absit casus necessitatis, differenda est absolutio peccatori habenti consuetudinem peccandi, qui ante absolutionem notabili tempore vitam non immutaverit, etsi cum lachrymis promittat vitare occasiones peccandi, & paratum se præbeat ut adhibeat remedia à Confessorio prescribenda.

Certum est, doctrinam hanc adversari communi praxi Ecclesiæ, prout ea colligitur ex Authoribus claficis & maxime probatis; nullam hi admittunt legem universalem differendi absolutionem peccatori laboranti consuetudine peccandi, si talem ostendat dispositionem, qualem jam descripsi. Minimè igitur tutum videtur auscultare paucorum sensui cum tanta Sacramenti, & penitentis injuria. Sacramenti quidem, quia praxis illa paulatim à Confessionis usu plurimos detererit, qui experti fuissent se cum singultu ac sinceris lachrymis absolutionis beneficium frustra implorasse. Accedit injuria penitenti irroganda, si repellatur

R. P. Arsdok. Tom. I.

ab auxiliis quæ virtute Sacramenti conferuntur, ut consuetudini prævæ potentius resistat: & præposterè adigatur ne medicinam percipiat, nisi prius morbum curaverit. Quantum possit hæc praxis incommodi procreare Millionario, dum plura loca unus, & rarò perlustat, satis edocet assiduus usus & experientia.

P. 8. *Timor relapsus.*

Illicitum est absolvere peccatorem, quamvis de sufficienti illius dolore Sacerdos sit moraliter certus, si adsit probabilis timor de relapsu.

Si vera esset hæc doctrina, nunquam liceret Sacerdoti absolvere peccatorem qui peccandi consuetudinem actu non deposuit, nisi forte in mortis articulo. Atqui hoc esse contra receptam in Ecclesia praxim, & consensum Doctorum, ignorare nemo potest, nisi qui in Theologorum placitis cupit esse peregrinus. Probatur autem antecedens; Quia quamdiu non est deposita consuetudo ad peccatum inclinans, potest subesse probabilis metus de relapsu in priora peccata, ac proinde si his authoribus credimus, penitentis consuetudine præviã nondum actu deposita nunquam erit absolvendus. Quid ergo si aliquis ad plures annos cum inveterata consuetudine seriò depugnet, nondum ex integro victor? Erit etiam illi pluribus annis de absolutionis beneficio desperandum: quod dici nequit.

P. 9. *Emendatio pro tempore notabili.*

Invalida quoque est absolutio peccatoris, qui nondum exiit consuetudinem peccandi, & de quo est probabilis timor ne relabatur, sed debet absolutio differri donec peccator notabili tempore vitam emendaverit.

Ex hac doctrina sequi videtur idem incommodum quod ex superiori. Sequitur insuper invalidas esse confessiones durante consuetudine peractas, & plerumque tanquam sacrilegas necessario repetendas, nec id dissimulant istius dogmatis authores. Per hoc autem induci videtur novum præceptum à praxi fidelium, & à mente Tridentini alienum *Sess. 14. cap. 4. ubi* ad Valorem Sacramenti tantum requirit. Animi dolorem ac detestationem de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero, nec addit, debere vitam esse emendatam notabili tempore, aut ex vi propositi certò constare penitentem non relapsurum.

P. 10. *Observatio remediorum.*

Pro irrita etiam habenda est absolutio Sacerdotis, quando penitens postea non observavit ea quæ ad remedium à Sacerdote absolvente prescripta fuerit.

Supponit hæc doctrina absolutionem illam esse irritam, eo quod penitens dum absolveretur, non habuerit propositum efficax vitandi peccata de cætero. Supponit autem defuisse tale propositum, quia non est secuta observatio remediorum ad abstinendum deinceps à peccatis. Quia, inquiunt, si penitens efficaciter intendisset finem, intendisset pariter media. Atqui non est secuta observatio remediorum, sive remediorum ad vitanda peccata; Ergo defuit illi propositum efficax deinceps abstinendi à peccatis, quod requiritur ad valorem Sacramenti.

Error illius augmentationis in eo potissimum versatur, quod supponat dispositionem præsentem esse ineffi-

inefficacem & insufficientem, si non duret eadem dispositio pro tempore futuro, & non inferat applicationem mediorem. Ac si prima dispositio etiam optima, non esset mutationi obnoxia, nec possit variis modis, & illecebris debilitata paulatim deficere. Cavendum insuper est ne hac viâ pedetentim accedatur ad doctrinam in Tridentino damnatam. *Sess. 6. cap. 25.* Ubi anathema intorquet, si quis dicat, eum qui labitur, & peccat, nunquam verè fuisse justificatum.

P. II. Dilatio pro quovis mortali.

Differenda est absolutio etiam curvis peccatori culpam lethalem confesso donec notabili tempore vitam emendaverit: nisi absolutionem efflagitet justa necessitas, vel adsint signa conversionis omnino extraordinaria.

Peccat hæc praxis in eo, quod requirat ante absolutionem à quovis etiam peccato graviore præmitti notabili tempore emendationem ac satisfactionem. Ac si non possit homo, gratiâ Dei & libero arbitrio instructus, vel subitò, vel brevi saltem tempore ad meliorem frugem se convertere. Cùm supponendum sit peccatorem sufficientis gratiæ adjutorio non destitui.

Argumentum quod aliqui in oppositum adducunt, à similitudine Medici corporalis qui vult ægrum identidem redire, ut sciat quid medicamenta præscripta profuerint, videtur potius contra dilationem istam absolutionis militare. Nam imprudens omninò censeretur Medicus, qui v. g. Sagittam vulnus lethale inferentem non prius extraheret, quam patiens illâ sagittâ confixus, esset per alia remedia valetudini restitutus. Peccatum mortale esse hujusmodi sagittam docet non tantum S. Chrysostomus, sed etiam post illum ipse Catechismus Romanus cap. 5. num. 97. *Non satis est (inquit) Sagittam à corpore extrahi, sed plaga quoque à Sagitta insulsa curanda est. Sic etiam in anima post receptum peccati veniam poenitentia curanda est plaga relicta.*

Et Catechismus idem cap. 5. num. 82. *Si (inquit) auditâ confessione Confessarius judicaverit, neque in enumerandis peccatis diligentiam, neque in detestandis dolorem poenitentem omninò defuisse, absolvi poterit.* Potest autem Confessarius advertere illum dolorem, & diligentiam adfuisse immediatè ante absolutionem. De his agimus fufius infra part. III. Tract. II. quæst. 14. & 15. item Tract. IV. cap. 5. circa finem.

P. 12. Absolutio, & confessio venialium.

Cavenda quoque sunt hæc nova quorundam dogmata. *Improbanda est frequens absolutio à peccatis venialibus, qualis in Monasteriis est usitata. 2. Apud Christianos primitivos Ecclesia non erat usus confitendi venialia.*

Opponitur generatim utrique propositioni doctrina Tridentini *Sess. 14. cap. 5.* Peccata (inquit) venialia rectè, & utiliter, & citra omnem præsumptionem in confessione dicuntur, quod Piorum hominum usus demonstrat. Agnoscat Concilium illum esse usum piorum hominum, eumque esse rectum & utilem. Infero primò, Ergo rectè tam in Monasteriis, quam à piis passim hominibus praxis illa usurpatur. Et ne dicas posse quidem fideles ea peccata utiliter confiteri, non tamen absolvi, & expiari, Contrarium ibidem innuit Tridentinum, dum subdit, eadem multis aliis modis expiari. Infero secundò, Ergo Confessio venialium apud fideles pios, ac probos fuit in usu in

primitiva Ecclesia. Hoc si neges, infero ulterius; Ergo in primitiva Ecclesia ab Apostolis edocta, peccata venialia non erant materia idonea Sacramenti poenitentiae, alias Christiani in primæva Ecclesia piæ ferventes illa confiteri non prætermisissent: esse autem venialia materiam Sacramenti, nemo ut arbitror orthodoxus inficiabitur.

Ut hæc periculosa dogmata Apostolicæ doctrinæ amatores averterentur, non parum conducet digritum intendere in fontem minimè sincerum ex quo hæc perniciosi rivuli in aliorum libellos profuxerunt. Delibo pauca ex Litteris Abbatis Sancyrani part. 1. lec. 32. Confessio (inquit) peccatorum venialium non fuit in usu ordinario per Ecclesiam nisi valdè serò ad expiationem ipsorum: quia spatio mille annorum & amplius iusti, qui ea committebant, satis habebant plurimum eligere suâ sponte quasdam poenitentias leves, priusquam assisterent Sancto Missæ Sacrificio.

Hic ille est Sancyranus proprio nomine Joannes Vergerius, qui inter alia novæ doctrinæ capita, statuit æqualitatem omnimodam inter S. Petrum & S. Paulum absque subordinatione in potestate suprema, & regimine universalis Ecclesiæ. Hanc autem doctrinam, nec non quoslibet libros illam continentes, ab Innocentio X. constat esse autoritate Apostolicâ profligatam, & omni censurâ dignissimam.

Exemplar Diplomatis Urbani VIII. Anno 1641. Confirmantis Constitutiones Pii V. & Gregorii XIII. contra Propositiones vulgò Bajanas ab iisdem prohibitas &c. Item Constitutio Alexandri VII. & Prædecessoris contra Propositiones Cornelii Jansenii: Et alia huc pertinentia.

Quoniam in hoc Opere, & in aliis hoc tempore Controversiis non rarò occurrit mentio prædictorum Dogmatum, & quæstionum ex illis emergentium: hinc sæpè dubitatur, qualia sint singula dogmata, quo modo, tempore, tenore præscripta. Per commodum igitur pluribus erit, præsertim Missivariis, si hic ipsa Pontificum Diplomata, & dogmatum seriem, ac verba integrè exhibeamus. Ut quoties de his dubium exoritur, ad primævum, & sincerum Fontem recurratur.

Urbanus Episcopus Servus servorum Dei.

Ad perpetuam rei Memoriam.

In Eminentis Ecclesiæ militantis Sede, meritis licet imparibus constituti, sedulò meditatur, ut quæ, ad fidei Catholicæ conservationem, à Prædecessoribus nostris providè statuta, & ordinata sunt, firmiter perpetuo observentur; & cum opus sit, nostræ auctoritatis munimine confirmantur. Dudum siquidem a fel. record. Pio Papa V. Prædecessore nostro emanavit Constitutio tenoris subsequens, videlicet, PIIUS Episcopus Servus Servorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Ex omnibus afflictionibus, quas in hoc loco à Domino constituti, tam lucuoso tempore sustinemus, ille animû nostrû præcipuè excruciat dolor, quòd Religio Christiana tantis jam pridè turbinationibus agitata, novis quo-

quotidie propositis Opinionibus confisteret, Christianique populus antiqui hostis suggestione dissectus, in alios, atque alios errores passim, & promiscue defertur. Quantum vero ad Nos attinet, totis viribus conamur, ut illa, simul atque profluent, penitus opprimantur. Magno enim more afficimur, quod plerique, spectata alioqui probitatis, & doctrinae, in varias sententias, offensionis, & periculi plenas, tum verbo, tum scriptis prorumpunt; deque eis etiam in Scholis, invicem controversantur; cujusmodi sunt sequentes.

1. Nec Angeli, nec primi hominis adhuc integri merita recte vocantur Gratia.

2. Sicut opus malum ex natura sua est mortis aeternae meritum, sic bonum opus ex natura sua est vitae aeternae meritum.

3. Et bonis Angelis, & primo Homini, si in statu illo perseverasset usque ad ultimum vitae, felicitas esset merces, & non gratia.

4. Vita aeterna Homini integro, & Angelo promissa fuit intuitu bonorum operum, & bona opera ex lege naturae ad illam consequendam per se sufficientia.

5. In promissione facta Angelo, & primo Homini continentur naturalis iustitiae constitutio, quae pro bonis operibus, sine alio respectu, vitae aeternae iustis promittitur.

6. Naturali lege constitutum fuit homini, ut si in obedientia perseveraret, ad eam vitam pertransiret, in qua mori non posset.

7. Primi hominis integri merita fuerunt prima creationis munera, sed iuxta modum loquendi Scripturae sacrae non recte vocantur gratia; quo fit, ut tantum merita, non etiam gratia debeant nuncupari.

8. In redemptis per gratiam Christi, nullum inveniri potest bonum meritum, quod non sit gratis indigno collatum.

9. Dona concessa Homini integro, & Angelo, forsitan, non improbanda ratione, possunt dici gratia; sed quia secundum usum sacrae Scripturae, nomine gratiae, ea tantum munera intelliguntur, quae per Jesum Christum male meritis, & indignis conferuntur, ideoque neque merita, neque merces, quae illis redditur, gratia dici debet.

10. Solutio poenae temporalis, quae peccato dimisso sapere remanet, & corporis resurrectio, proprie non nisi meritis Christi adscribenda est.

11. Quod pie, & iuste in hac vita mortali, usque in finem, conversati, vitam consequimur aeternam, id non proprie gratia Dei, sed ordinationi naturali, statim initio creationis constituta, iusto Dei iudicio deputandum est, neque in hac retributione bonorum ad Christi meritum respicitur, sed tantum ad primam institutionem generis humani, in qua, lege naturali constitutum est, ut iusto Dei iudicio obedientia mandatorum vitae aeternae reddatur.

12. Pelagii sententia est: Opus bonum, citra gratiam adoptionis factum, non est Regni caelestis meritum.

13. Opera bona a filiis adoptionis facta, non accipiunt rationem meriti ex eo, quod sunt per Spiritum adoptionis inhabitantem corda filiorum Dei, sed tantum ex eo, quod sunt conformia legi, quodque per ea praestatur obedientia legi.

14. Opera bona iustorum non accipiunt in die iudicii extremi ampliore mercedem, quam iusto Dei iudicio mereantur accipere.

15. Ratio meriti non consistit in eo, quod qui bene operatur habeat gratiam, & inhabitantem Spiritum Sanctum; sed in eo solum, quod obedit Divinae legi.

R. P. Arfdek. Tom. I.

16. Non est vera legis obedientia, qua fit sine Charitate.

17. Sentiant cum Pelagio, qui dicunt esse necessarium ad rationem meriti, ut homo per gratiam adoptionis sublimetur ad statum Deificum.

18. Opera Catechumenorum, ut fides, & poenitentia ante remissionem peccatorum facta, sunt vitae aeternae merita, quam vitam ipsi non consequuntur nisi prius precedentium delictorum impedimenta tollantur.

19. Opera iustitia, & temperantia, quae Christus fecit, ex dignitate personae operantis non traxerunt maiorem valorem.

20. Nullum est peccatum ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur poenam aeternam.

21. Humana natura sublimatio, & exaltatio in consortium divinae naturae, debita fuit integritati prima conditionis, & proinde naturalis dicenda est, & non supernaturalis.

22. Cum Pelagio sentiunt, qui textum Apostoli ad Romanos 2. Gentes, qui legem non habent naturaliter, quae legis sunt, faciunt, intelligunt de generibus, fides gratiam non habentibus.

23. Absurda est eorum sententia, quae dicunt, hominem ab initio, dono quodam supernaturali, & gratuito, supra conditionem naturae suae fuisse exaltatum, ut Fide, Spe, & Charitate Deum supernaturaliter coleret.

24. Avianus & ociofus hominibus, secundum insipientiam Philosophorum, excogitata est sententia, quae ad Pelagianismum rejicienda est, Hominem ab initio sic constitutum, ut per dona naturae superaddita, fuerit largitate conditoris sublimatus, & ad Dei filium adoptatus.

25. Omnia opera infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia.

26. Integritas prima creationis non fuit indebita humanae naturae exaltatio, sed naturalis eius conditio.

27. Liberum arbitrium sine gratiae Dei adiutorio, non nisi ad peccandum valet.

28. Pelagianus est error, dicere, quod liberum arbitrium valet ad nullum peccatum vitandum.

29. Non soli fures ii sunt, & lacones, qui Christum viam, & ostium veritatis, & vitam negant, sed etiam quicumque aliunde, quam per ipsum in vitam iustitiae (hoc est, ad aliquam iustitiam) descendere possunt docent.

30. Aut tentationi ulli, sine gratia ipsius adiutorio resistere hominem posse, sic ut in eam non inducatur, ac ab ea non superetur.

31. Charitas perfecta, & sincera, quae est corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta, tam in Catechumenis, quam in poenitentibus, potest esse sine remissione peccatorum.

32. Charitas illa, quae est plenitudo legis, non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.

33. Catechumenus, iuste, recte, & sancte vivit, & mandata Dei observat, ac legem implet per charitatem, ante obtentam remissionem peccatorum, quae in Baptismi lavacro demum percipitur.

34. Distinctio illa duplicis amoris, naturalis videlicet, quo Deus amatur, ut auctor naturae, & gratuiti, quo Deus amatur, ut beatorum, vana est, & commentitia, & ad illudendum sacris Litteris, & plurimis veterum testimoniis, excogitata.

35. Omne quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est.

36. Amor naturalis, qui ex viribus naturae exoritur, ex sola Philosophia, per elationem praesumptionis

S 1 huma-

inde kin
rheo-
logia
P. IV
25

humana, cum injuria Crucis Christi defenditur à nonnullis Doctoribus.

37. Cum Pelagio sentit, qui boni aliquid naturalis, hoc est, quod ex natura solis viribus ortum ducit agnoscit.

38. Omnis amor creatura rationalis, aut vitiosa est cupiditas, qua mundus diligitur, qua à Joanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, qua per Spiritum Sanctum in corde diffusa, Deus amatur.

39. Quod voluntario fit, etiamsi necessario fiat, liberè tamen fit.

40. In omnibus suis actibus peccator servit dominanti cupiditati.

41. Is libertatis modus, qui est à necessitate, sub libertatis nomine non reperitur in Scripturis, sed solum nomen libertatis à peccato.

42. Iustitia, qua justificatur per fidem impius, consistit formaliter in obedientia mandatorum qua est operum iustitia, non autem in gratia aliqua anima infusa, qua adoptatur homo in filium Dei, & secundum interiorum hominem renovatur, ac Divina natura consort efficitur, ut sic per Spiritum Sanctum renovatus, deinceps bene vivere, & Dei mandatis obedire possit.

43. In hominibus penitentibus, ante Sacramentum absolutionis, & in Catechumenis ante Baptismum, est vera iustificatio; separata tamen à remissione peccatorum.

44. Operibus plerisque, qua à fidelibus fiunt, solum ut Dei mandatis pareant, ejusmodi sunt, obedire parentibus, depositum reddere, ab homicidio, à furto, à fornicatione abstinere, justificantur quidem homines, quia sunt legis obedientia, & vera legis iustitia, non tamen obtinent incrementa virtutum.

45. Sacrificium Missæ non alià ratione est Sacrificium, quam generali illa, qua omne opus, quod fit, ut sancta societas, Deo homo inhereat.

46. Ad rationem, & definitionem peccati non pertinet voluntarium, nec definitionis quasi est, sed causa, & origines, utrum omne peccatum debeat esse voluntarium.

47. Unde peccatum originis verè habet rationem peccati sine ulla relatione, ac respectu ad voluntatem, à qua originem habuit.

48. Peccatum originis est, habituali parvuli voluntate voluntarium, & habitualiter dominatur parvulo, eo quod non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

49. Et ex habituali voluntate dominante fit, ut parvulus decedens sine regenerationis Sacramento, quando usum rationis consecutus erit, actualiter Deum odio habeat, Deum blasphemet, & legi Dei repugnet.

50. Prava desideria quibus ratio non consentit, & qua homo invitus patitur, sunt prohibita præcepto: Non concupisces.

51. Concupiscentia, sive lex membrorum, & prava ejus desideria, qua inviti sentiunt homines, sunt vera legis inobedientia.

52. Omne scelus est ejus conditionis, ut suum authorem, & omnes posteros eo modo insicere possit, quo insicere prima transgressio.

53. Quantum est ex vitæ transgressionis, tantum meritorum malorum à generante contrahunt qui cum minoribus nascuntur vitius, quam qui cum majoribus.

54. Diffinitiva hac sententia, Deum homini nihil impossibile præcipisse, falso tribuitur Augustino, cum Pelagii sit.

55. Deus non potuisset ab initio ealem creare hominem, qualis nunc nascitur.

56. In peccato duo sunt, actus & reatus: transeunte autem actu, nihil manet nisi reatus, sive obligatio ad penam.

57. Unde in Sacramento Baptismi aut Sacerdotis absolutione, proprie reatus peccati dumtaxat tollitur; & ministerium Sacerdotum solum liberat à reatu.

58. Peccator penitens non vivificatur ministerio Sacerdotis absolverentis, sed à solo Deo, qui penitentiam suggerens, & inspirans, vivificat eum, & resuscitat; ministerio autem Sacerdotis solum reatus tollitur.

59. Quando per elemosinas aliaque penitentia opera Deo satisfacimus pro peccatis temporaliibus, non dignum pretium Deo pro peccatis nostris offerimus, sicut quidam errantes autumant (nam alioqui essemus saltem aliqua ex parte, redemptores) sed aliquid facimus, cuius intuitu Christi satisfactio nobis applicatur, & communicatur.

60. Per passiones Sanctorum in indulgentiis communicatas non proprie redimuntur nostra delicta; sed per communionem charitatis nobis eorum passiones impartiuntur, ut digni simus, qui per eorum sanguinis Christi à peccatis propitius debitis, liberemur.

61. Celebris illa Doctorum distinctio, Divina legi mandata bisariam impleri, altero modo quantum ad præceptorum operum substantiam tantum, altero quantum ad certum quemdam modum, videlicet secundum quem valeant operantem perducere ad regnum (hoc est, ad modum meritorum) commentitia est, & explodenda.

62. Illa quoque distinctio, quæ opus dicitur bisariam bonum, vel quia ex objecto, & omnibus circumstantiis reatum est, & bonum (quod moraliter bonum appellare consueverunt) vel quia est meritorium Regni æterni, eo quod fit à vero Christi membro per Spiritum charitatis, rejicienda est.

63. Sed & illa distinctio duplicis iustitiæ, alterius, qua fit per Spiritum charitatis inhabitantem, alterius, qua fit ex inspiratione quidem Spiritus Sancti, cor ad penitentiam excitantis, sed nondum cor inhabitantis, & in eo charitatem diffundentis, quæ divina Legis iustificatio impletur, similiter rejicitur.

64. Item, & illa distinctio duplicis vivificationis, alterius, quæ vivificatur peccator, dum ei penitentia, & vita nova propositum, & inchoatio per Dei gratiam inspiratur, alterius quæ vivificatur, qui verè justificatur & palmes vitæ in vite Christo efficitur, pariter commentitia est, & Scripturis minime congruens.

65. Non nisi Pelagiano errore admitti potest usus aliquis liberi arbitrii boni, sive non mali; & gratia Christi injuriam facit, qui ita sentit, & docet.

66. Sola violentia repugnat libertati homini naturali.

67. Homo peccat, etiam damnabiliter, in eo, quod necessario facit.

68. Infidelitas purè negativa in his, in quibus Christus non est predicatus, peccatum est.

69. Iustificatio impii fit formaliter per obedientiam Legis, non autem per occultam communicationem, & inspirationem gratiæ, qua per eam justificatos faciat implere legem.

70. Homo existens in peccato mortali sive in reatu æternæ damnationis, potest habere veram charitatem; & charitas, etiam perfecta, potest consistere cum reatu æternæ damnationis.

71. Per contritionem, etiam cum charitate perfecta, & cum voto suscipiendi Sacramentum conjugii, non remittitur crimen, extra casum necessitatis, aut Martyrii, sine actuali susceptione Sacramenti.

72. Omnes omnino iustorum afflictiones, sunt ultiones peccatorum ipsorum; unde & Iob, & Martyres qui passi sunt; propter peccata sua passi sunt.

73. Nemo prater Christum, est absque peccato originali, hinc Beata Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum, omnesque eius afflictiones in hac vita, sicut, & aliorum iustorum, fuerunt ultiones peccati actualis, vel originalis.

74. Concupiscentia in venatis relapsis in peccatum mortale, in quibus iam dominatur, peccatum est, sicut & alii habitus pravi.

75. Motus pravi concupiscentia, sunt, pro statu hominis variati, prohibiti praecepto. Non concupisces; Unde homo eos sentiens, & non consentiens, transgreditur praeceptum, Non concupisces; quamvis transgressio in peccatum non deputetur.

76. Quamdiu aliquid concupiscentia carnalis in diligente est, non facit praeceptum, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.

77. Satisfactiones laboriosa iustificationum, non valent expiare de condigno poenam temporalem restantem post culpam condonatum.

78. Immortalitas primi Hominis non erat gratia beneficium, sed naturalis conditio.

79. Falsa est Doctorum sententia, primum Hominem potuisse à Deo creari, & instans sine iustitia naturali.

Quas quidem sententias stricto coram Nobis examine ponderatas, quamquam nonnullae aliquo pacto sustineri possent, in rigore, & proprio verborum sensu ab assertoribus intento, haereticas, erroneas, suspectas, temerarias, scandalosae, & in pias aures offensionem immitentes, respectivè, ac quaecumque super iis verbo, scripserunt emissae, praesentium auctoritate damnamus, & circumferibimus, & abolemus; deque iisdem, & similibus post hac, quoquo pacto, loquendi, scribendi, & disputandi, facultatem quibuscumque interdiximus. Qui secus fecerint, ipsos omnibus dignitatibus, gradibus, honoribus, beneficiis, & officiis perpetuo privamus, ac etiam inhábiles ad quaecumque decernimus, Vinculo quoque anathematis eo ipso innodamus, à quo, nullus Romano Pontifice inferior, valeat ipsos, excepto mortis articulo, liberare. Ceterum, ut jam commori his de rebus tumultus, & contracta odia faciliùs comprimi possint, simulque animarum salutem plenius consulatur. Dilecto filio nostro Antonio tituli Sancti Bartholomaei; in Insula Presbytero Cardinali Granuelano nuncupato, per Apostolica scripta mandamus, ut ipse, quid ad perpetuam dictarum sententiarum, & scripturarum abolitionem, quid ad arcendam huiusmodi proloquia, & disputationes, quid denique ad unionem, & pacem cum communi omnium, & Ecclesiae Catholicae satisfactione componendam, factum opus sit, in primis diligenter expendat; deinde in iis omnibus, quae pro communi salute, tranquillitate, & honore optimum judicaverit, salvà semper Ecclesiae praedictae unitate, etiam per alium, seu alios, fide, doctrina, & religione praestantes, ocyus exequatur, faciatque, quidquid decreverit, inviolatè ab omnibus observari. Contradictores quoslibet per censuras, & poenas praedictas, caeteraque iuris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo; Invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachii saecularis: Non obstantibus, quòd forsitan aliquibus ab Apostolica

sit Sede Indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem: Et quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, Indulgentiis, & litteris Apostolicis specialibus, vel generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus praesentium impediri valeat quomodolibet, vel differri; & de quibus eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae damnationis, circumscriptio- nis, abolitionis, interdicti, decreti, & mandati privationis & innodationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae Millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Kalendis Octobris, Pontificatus Nostri Anno secundo.

Postea inseritur in eandem sententiam Constitutio Gregorii XIII. edita 4. Kal. Feb. anno 1579. Ipsa vero Urbani Constitutio edita est Romae anno 1641.

NOTA.

Circa tenorem praedictae Bullae caperunt aliqui contendere, non debere apponi Comma sive virgulam, quae superius notatur post illa verba, *sustineri possint*, ac si sensus esset, ex illis proscriptis Sententiis, nonnullas aliquo pacto sustineri posse in rigore ac proprio verborum sensu ab assertoribus intento. Verum ne ulla proflus remaneret ansa dubitandi, curavit Pontifex deputatis Academiae Lovaniensis Romae existentibus per tres Cardinales Bullam ritè notatam, & authenticam in manus consignari. Idque testatur ipsum S. Congregationis Decretum datum 16. Junij ann. 1644. cujus hic verba subjicio.

Sanctitas sua omnibus ritè perpensis, & consideratis, mandavit ex Archivo ejusdem Congregationis & ex Matrìce Actorum, quae in eodem Archivo conservantur, extrahi sive transcribi, & diligenter collationari, ac imprimi exemplar praefatae Bullae, illudque sic extractum, collationatum, impressum, iisdem Sinnichio & Papio (deputatis) per supra dictos DD. Cardinales Spadam, Pamphilium, & Falconerium consignari &c. Tradita autem est illis Bulla cum dicto Commate per eosdem Cardinales, praesente etiam Sacrae Gen. Inquisitionis Assessore Francisco de Albicis, nunc S. R. E. Cardinali, die 29. Julii 1644. Possint & hodie ejusdem exempla fatis authentica exhiberi. Et sanè res per se ipsam manifesta est. Vana namque esset Constitutio Pontificia *damnans, circumferibens, abolens* aliquas Propositiones, quae tamen sustineri possint in rigore ac proprio verborum sensu ab assertoribus intento: quae enim sic sustineri possint, non pro damnatis, sed absolutè pro legitimis & veris in quovis tribunali habendae forent.

ALEXANDRI VII.

Constitutionis Innocentii X. Confirmatio, & Declaratio contra doctrinam Iansenii.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei Universis Christi Fidelibus salutem & Apostolicam Benedictionem.

Ad fa-

rsde
kin
theo-
logia
D. IV
25

Ad sacram Beati Petri Sedem & Universalis Ecclesie regimen inscrutabili Divinae providentiae dispositione nullis nostris suffragantibus meritis evecti, nihil Nobis antiquius ex muneris nostri debito esse duximus, quam ut Sanctae fidei nostrae ac sacrorum dogmatum integritati tradita Nobis à Deo potestate opportunè consuleremus. Ac licet ea quae Apostolicis Constitutionibus abundè fuerunt definita, novae decisionis sive declarationis accessione nequaquam indigeant; quia tamen aliqui publicae tranquillitatis perturbatores illa in dubium revocare vel subdolis interpretationibus labefactare non verentur, ne morbus iste latius divagetur, promptum Apostolicae Auctoritatis remedium censuimus non esse differendum. Emanavit siquidem aliàs à felicis recordationis Innocentio PP. X. Praedecessore nostro Constitutio, Declaratio & Definitio tenoris qui sequitur, videlicet:

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei Universis Christi fidelibus Salutem & Apostolicam Benedictionem. Cum occasione Impressionis libri, cui Titulus, Augustinus Cornelii Janfenii Episcopi Iprensis, inter alias ejus opiniones orta fuerit, praesertim in Gallias, controversia super quinque ex illis, Complures Galliarum Episcopi apud nos institerunt, ut easdem Propositiones Nobis oblatas expenderemus, ac de unaquaque earum certam, & perspicuam ferremus sententiam. Tenor verò prefatarum Propositionum est, prout sequitur.

Prima: Aliqua Dei praecepta Homini bus iustis volentibus, & conantibus secundum praesentes, quas habent vires, sunt impossibilia, deest quoque illis Gratia, qua possibilia fiant.

Secunda: Interi ori Gratia in statu Naturae lapsa nunquam restituitur.

Tertia: Ad merendum, & demerendum in statu Naturae lapsa non requiritur in Homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à Coactione: Haereticam declaramus, & uti talem damnamus.

Quarta: Semipelagiani admittebant prevenientis Gratia interioris necessitatem ad singulos actus, etiam initium fidei. & in hoc erant Haeretici, quod vellent eam Gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere, vel obtemperare.

Quinta: Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino Homini bus mortuum esse, aut sanguinem fudisse.

Nos quibus inter multiplices curas, quae animum nostrum assidue pulsant, illa in primis cordi est, ut Ecclesia Dei nobis ex Alto commissa, purgatis pravarum Opinionum erroribus, tuto militare, & tanquam Navis in tranquillo Mari, sedatis omnium tempestatum fluctibus, ac procellis, securè navigare, & ad optatum salutis Portum pervenire possit, pro rei gravitate coram aliquibus S.R.E. Cardinalibus ad id specialiter saepius congregatis à pluribus in Sacra Theologia Magistris, eisdem Quinque Propositiones, uti supra Nobis oblatas, fecimus singillatim diligenter examinari, eorumque suffragia, cum voce tum scripto relata mature consideravimus, eosdemque Magistros, variis eorum nobis actis Congregationibus prolixè super eisdem, ac super earum qualibet differentes audivimus. Cum autem ab initio huiusmodi discussionis ad Divinum implorandum Auxilium multorum Christi fidelium preces, tum privatim, tum publice indixissemus, postmodum iteratis eisdem ferventius, ac per nos sollicitè implorata Sancti Spiritus Assistentia, tandem Divino Numine favente, ad infra scriptam devenimus Declarationem, & Definitionem.

Primam praedictarum Propositionem: Aliqua Dei praecepta Homini bus iustis volentibus, & conantibus secundum praesentes, quas habent vires, sunt impossibilia, deest quoque illis Gratia, qua possibilia fiant: Temerariam, Impiam, Blasphemam, Anathemate damnatam, & Haereticam declaramus, & uti talem damnamus.

Secundam: Interi ori Gratia in statu Naturae lapsa nunquam restituitur: Haereticam declaramus, & uti talem damnamus.

Tertiam: Ad merendum, & demerendum in statu Naturae lapsa non requiritur in Homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à Coactione: Haereticam declaramus, & uti talem damnamus.

Quartam: Semipelagiani admittebant prevenientis Gratia Interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium fidei, & in hoc erant Haeretici, quod vellent eam Gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere, vel obtemperare: Falsam & Haereticam declaramus, & uti talem damnamus.

Quintam: Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse, Falsam, Temerariam, Scandalosam, & in intellectum eo sensu, ut Christus pro salute dimitaxat Praedestinatorum mortuus sit: Impiam, Blasphemam, Contumeliosam, Divina Pietati Derogantem, & Haereticam declaramus, & uti talem damnamus.

Mandamus igitur omnibus Christi fidelibus utriusque sexus, ne de dictis Propositionibus sentire, docere, praedicare aliter praesumant, quam in hac praesenti nostra Declaratione, & Definitione continetur sub censuris, & poenis contra Haereticos, & eorum factores in iure expressis. Praecipimus pariter omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque locorum Ordinariis, nec non Haereticis pravitatis Inquisitoribus, ut Contradictores, & Rebelles quoscunque per censuras, & poenas praedictas, caeteraque iuris, & facti remedia opportuna, invocato etiam ad hoc (si opus fuerit) Auxilio Brachii Saecularis, omnino coerceant, & compescant. Non intendentes tamen per hanc Declarationem, & Definitionem super praedictis Quinque Propositionibus factam, approbare ullatenus alias opiniones, quae continentur in praedicto libro Cornelii Janfenii. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio, pridie Kal. Junii, Pontificatus Nostri Anno Nono.

Cum autem, sicut accepimus, nonnulli iniquitatis filii praedictas Quinque Propositiones vel in libro praedicto ejusdem Cornelii Janfenii non reperiri, sed fictè & pro arbitrio compositas esse, vel non in sensu ab eodem intento damnatas fuisse, asserere magno cum Christi fidelium scandalo non reformident; Nos, qui omnia, quae hac in re gesta sunt, sufficienter & attentè, perspeximus, utpote qui ejusdem Innocentii Praedecessoris iussu, dum adhuc in minoribus constituti Cardinalis munere fungeremur, omnibus illis congressibus interfuimus, in quibus Apostolica Auctoritate eadem causa discussa est eà profectò diligentia quae major desiderari non posset; quamcumque dubitationem super praemissis imposterum auferre volentes, ut omnes Christi fideles in ejusdem fidei unitate sese continent, ex debito nostri Pastoralis Officii ac natura deliberatione praesertim Innocentii Praedecessoris nostri Constitutionem, Declarationem & Definitionem harum serie Confirmamus, Approbamus, & Invocamus, & Quinque illas propositiones ex libro praememorati Cornelii Janfenii

Episcopi

Episcopi Iprensis, cui titulus est Augustinus, excerptas ac in sensu ab eodem Cornelio Jansenio intento damnatas fuisse Definimus & Declaramus, & uti tales, inultâ scilicet eadem singulis notâ, quæ in prædictâ Declaratione & Definitione univocæ illarum sigillatim inuritur, iterum damnamus ac eundem librum sæpe dicti Cornelii Jansenii, cui titulus Augustinus, omnesque alios tam manuscriptos, quam typis editos & si quos forsan impostero edi contigerit, in quibus prædicta ejusdem Cornelii Jansenii doctrina, ut supra, damnata defenditur vel adstruitur, aut defendetur & adstruitur, damnamus itidem atque prohibemus. Mandantes omnibus Christi fidelibus, ne prædictam doctrinam teneant, prædicent, doceant, verbo vel scripto exponant, vel interpretentur publicè vel privatim, palam vel occultè, imprimantve sub pœnis & censuris contra Hæreticos in Jure expressis, ipso factò absque alia declaratione incurrendis. Præcipimus igitur omnibus Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Locorum Ordinariis ac Hæreticæ pravitatis Inquisitoribus ac Judicibus Ecclesiasticis ad quos pertinet, ut præsertim ejusdem Innocentii Prædecessoris Constitutionem, Declarationem, ac Definitionem juxta præsentem nostram determinationem ab omnibus observari faciant, ac inobedientes & rebelles prædictis pœnis aliisque juris & facti remediis, invocato etiam si opus fuerit brachii secularis auxilio, omnino coërcant. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto, decimo septimo Kal. Novembris, Pontificatus nostri Anno secundo.

NOTA.

Præter hanc Doctrinæ damnationem, cum Innocentio X. Prædecessore communem, in hac Bulla Alexandri VII. insuper difertè definiti, easdem quinque Propositiones ex libro Jansenii excerptas, ac in sensu ab eodem Cornelio Jansenio intento damnatas fuisse. Quia nempe aliqui prætendebant, Propositiones illas fuisse damnatas in sensu ab Authore non intento. Quinimo addebant alii, hanc rem de sensu Authoris, tanquam ad quæstionem facti pertinentem, non potuisse à Pontifice infallibili auctoritate definiti, quod refutatur supra part. 1. quæst. 5. pag. 38.

Sed ut de sensu ab Authore intento plenè satisfiat Lectori inconcussæ veritatis studio, opportunum erit hic exprimi ipsam Constitutionem Alexandri VII. editam ad instantiam Regis Christianissimi, quâ præscribitur formâ subscribendi Bullæ Pontificæ supra recitata.

Decretum Alexandri VII. de sensu ab Authore intento, Clero Gallicano, ad instantiam Regis Christianissimi.

ALEXANDER EPISCOPUS.

Servus servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Regiminis Apostolici divinâ Providentiâ nobis quamvis immeritis commissi ratio postulat, ut

ad ea potissimum, quæ Catholica Religionis integritati, & propagationi, animarumque salutî, & Fidelium tranquillitati consulere apta, & idonea esse judicantur, animum & curam omnem, quantum licet in Domino applicemus. Quamobrem Cornelii Jansenii hæresim, in Galliis præsertim serpentem, ab Innocentio X. felicis recollectionis Prædecessore nostro ferè oppressam, adinstar colubri tortuosi, cujus caput attritum est in varios gyros, & cavillationum defluxus euntem, singulari Constitutione ad hunc finem editâ, altero assumptionis nostræ anno extinguere conati fuimus. Sed ut multiplices hostis hominum generis artes adhibet, nondum plenè consequi potuimus, ut omnes errantes in viam salutis redirent, qui tamen unicus erat votorum & curarum nostrarum scopus, quibus operam & industriam suam egregio sanè studio venerabiles Fratres nostri Archiepiscopi & Episcopi Regni Gallie, earundem Constitutionum Apostolicarum executioni præcipuè intenti contulerunt, & charissimus in Christo Filius noster Rex Christianissimus, singulari pietate auxiliarem dextram strenuo ac constantissimo animo porrexerat. Cum autem præfatus Rex Christianissimus eodem religionis zelo ductus, per suum in urbe Oratorem nobis significari exponique curaverit, nullum aliud opportunius remedium pestiferæ hujus contagionis reliquiis extirpandis adhiberi posse, quàm si omnes certam formulam subscriberent nostra auctoritate firmatam, in qua quinque propositiones ex Cornelii Jansenii libro, cui titulus, *Augustinus*, excerptas sincerè damnarent, ac proinde illam à Nobis quantumcuius expediri, ad quolibet effugia præcludenda, omnesque removendos obtentus flagitaverit. Nos tam piis dicti Regis Christianissimi votis benignè annuendum esse ducentes, Formulam infra scriptam ab omnibus Ecclesiasticis etiam venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, nec non aliis quibuscumque Ecclesiastici ordinis, tam Regularibus, quàm Secularibus, etiam Monialibus, Doctoribus, & Licentiatibus, aliisque Collegiorum Rectoribus atque Magistris subscribi districtè mandamus, idque intra tres menses à die publicationis seu notificationis Præsentium; alias contra eos, qui intra terminum præfatum non paruerint, irremissibiliter procedi volumus juxta canonicas Constitutiones, & Conciliorum Decreta.

Formula à supradictis subscribenda.

EGO N. Constitutioni Apostolicæ Innocentii X. datæ die 31. Maji. 1653. & Constitutioni Alexandri VII. datæ 16. Octobris 1656. Summorum Pontificum, me subjecio, & quinque Propositiones ex Cornelii Jansenii libro, cui nomen *Augustinus*, excerptas, & in sensu ab eodem Authore intento, prout illas per dictas Constitutiones Sedes Apostolica damnavit, sincero animo rejicio ac damno, & ita juro. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Decernentes insuper præsentem Litteras semper & perpetuò validas & efficaces existere, & fore, suosque plenos & integros effectus sortiri, & obtinere, sicque per quoscumque Judices ordinarios & delegatos, ubique judicari, & definiti debere, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, ac irritum & inane esse, si secus super his à quocumque quavis auctoritate

rsde
kin

theo
logia

D. IV

tate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca venerabilibus Fratribus Archiepiscopis & Episcopis, aliisque locorum ordinariis committimus, & mandamus, ut singuli in suis Dioccesibus, ac locis suae Jurisdictioni subiectis praesentes Litteras, & in eis contenta quaecumque exequantur, & exequi ac observari ab omnibus curent, & inobedientes quoscumque per Sententias, & poenas, aliaque juris & facti remedia, appellatione postposita, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii secularis auxilio, omnino compellant. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem fides prorsus adhibeatur, quae ipsis Originalibus Litteris adhiberetur, si essent exhibitae vel ostense. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostram Constitutionem & Ordinationem infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum. Datum Romae apud S. Mariam Majorem, anno Incarnationis Dominicae 1664. 15. Kal. Mart. Pontificatus nostri an. 10.

Anno à Nativitate Domini Nostri Jesu Christi 1665. Litterae illae affixae & publicatae &c. *I. Cardinalis Prodatarius S. Ugo linus, visa de curia P. Ciampinus.*

CONCLUSIO.

Haec sunt supremi Pastoris placita, haec oracula indubitata. Quid igitur haesitamus, & haesitan-

do divini judicii interminationem incurrimus? Assumpti sumus in Clerum tam Secularem quam Regularem, ut populum Christianum verbo, & exemplo deceamus. At quomodo sperandum ut Fideles vocibus nostris obtemperent, si ipsi supremi Doctoris placitis oblectemur? Nulli sane nostrum promissa est à Christo autoritas in docendo falli nefcisa. Errarunt etiam ex Patribus bona mente viri Sancti, & doctrinam illustres: nec ideo minus aut Patres, aut Sancti, aut illustres fuere. Sed in hoc magis Sancti, magis illustres, quod doceri non recusaverint. Unus est à Deo nobis constitutus Doctor supremus Petri successor, Pontifex Romanus, uti lubentes agnoscamus universi. Erraverit hoc saeculo aliquis sive in Dogmatum sive in Morum doctrina: nihil fecit nisi quod humanum est, & cum viris summis, ac sanctis commune. At errorum tueri, aut auscultandi Christi Vicario remoras innectere, hoc nos neque viri Sancti, neque Patres docere, quorum vox unicum D. August. semper fuit. *Romae Rescripta venerunt, causa finita est.* Stemus igitur dociles & erecti ad vocem Pastoris supremi, sive nostra, sive aliena corrigentis, & utrumque pari alacritate suscipiamus. Si tuta amamus, hoc tutissimum, si certa quaerimus, hoc certissimum, si Sancta sectamur, hoc omnino sanctissimum. Hoc unum si, ut debemus, unanimes amplectimur, erit demum multitudini credentium cor unum & anima una: quod unum, & porro necessarium, unice volumus universi.

NOTITIA GENERALIS

Dogmatum singulorum ab Ecclesia omni tempore damnatorum, cum suis Auctoribus, ac Refutatione. Item Singulorum Haereticorum, cum tempore quo emerferunt: Singulorum Patrum ac Scriptorum à quibus confutantur: ad certos titulos ordine alphabetico studiose ac commo-
dissime singula hic redacta.

ANNOTATIONES AD SEQUENTIA.

Nihil existimavi posse commodius accidere doctrinae Theologicae studiosis, quam si hanc Dogmatum damnatorum, eorumque Auctorum, & oppugnationum, & Ecclesiae definitionum, ac caterorum qua postea adduco Notitiam ac Seriem tam expedito ordine in promptu haberent. Nihil certe difficilius, quam quid in singulis Materis damnatum sit, prolixo per Auctores innumeros studio investigare. Nihil tamen utilius quam ea in singulis Materis comperta habere. Nihil denique commodius quam eadem, eorumque impugnationem alieno labore sub certis titulis in sequentibus reperire.

Sic enim facili negotio discernimus inter Dogmata certa damnata, & alia quae in disputationem venire possint. Sic etiam eorum Auctores, & Damnationem, & Tempora singulorum eruditione adducimus. Sic ad Scriptores, à quibus singula impugnantur, ubi opus est, facile recurrimus.

Sic denique ipsam temporum Chronologiam, & locorum Topographiam in quibus ea dogmata emerferunt, & eorum Auctores, & Impugnatores vixerunt, in promptu posside-

mus. Quamvis nolim hac ad Temporum, Locorum &c. amissum omnem revocari, nam in illis ipsi Historia Ecclesiastica Scriptores multum variare solent.

Scribunt sursim Auctores variis, quid in singulis materiis Probabiliter disputetur, sed quid diserte in singulis Damnatum sit rarissime attingunt, quod tamen maximum adferret scriptio commodum, & in Theologia universa compendium, quod, hic specialiter intendimus.

Nulla denique modo possunt emergentes receter Errorum solidius aut clarius refelli, quam ex aliis in eodem genere pridem, & certo damnatis, uti ex sequentibus studiosus Lector facile perspiciet.

Porro in fine Tomi II. & locis hic in decursu citandis, adducuntur Nova praesentium temporum Dogmata damnata, & nova contra illa Scriptores, uti & alii in omni genere & materia Theologi, Controversista, Interpretes, Historici, Concionatores &c. quod maximum censeo studio Lectori per omnes muneris sui partes compendium ac subsidium expeditissimum.

DOGMA.